

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Dokument zasedanja

11.2.2009

B6-0099/2009

PREDLOG RESOLUCIJE

k izjavi Sveta in Komisije

v skladu s členom 103(2) poslovnika,

ki ga predlagajo Kathalijne Maria Buitenweg, Jean Lambert, Raül Romeva i Rueda, Cem Özdemir in Hélène Flautre

v imenu skupine Verts/ALE

o nadaljnjih ukrepih glede dela začasnega odbora za preučitev domnev o uporabi evropskih držav za prevoz in nezakonito pridržanje ujetnikov s strani ameriške obveščevalne agencije Cia (TDIP)

Resolucija Evropskega parlamenta o nadaljnjih ukrepih glede dela začasnega odbora za preučitev domnev o uporabi evropskih držav za prevoz in nezakonito pridržanje ujetnikov s strani ameriške obveščevalne agencije Cia (TDIP)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju mednarodnih, evropskih in nacionalnih instrumentov na področju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter prepovedi samovoljnega pripora, prisilnih izginotij in mučenja, kot sta Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah s 16. decembra 1966 in Konvencija proti mučenju in drugemu okrutnemu, nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju z 10. decembra 1984 ter pripadajoči protokoli,
 - ob upoštevanju poročila odbora TDIP o ugotovitvah glede domnevne uporabe evropskih držav za prevoz in nezakonito pridržanje ujetnikov s strani ameriške obveščevalne agencije Cia ter drugih poročil in resolucij o tem vprašanju, vključno z dejavnostmi Sveta Evrope v zvezi s tem,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. februarja 2009 o vračanju in preselitvi zapornikov iz centra za pridržanje v Guantanamo¹,
 - ob upoštevanju svoje odločitve, da nacionalnim parlamentom pošlje pismo o nadaljnjih ukrepih držav članic glede poročila odbora TDIP,
 - ob upoštevanju člena 103(2) svojega poslovnika,
- A. ker je s svojim poročilom o domnevni uporabi evropskih držav za prevoz in nezakonito pridržanje ujetnikov s strani ameriške obveščevalne agencije Cia na države članice, Komisijo in Svet naslovil 46 podrobnih priporočil,
- B. ker se je v državah članicah Evropske unije od sprejetja poročila Evropskega parlamenta zvrstilo kar nekaj dogodkov, med drugim:
- izjave britanskega zunanjega ministra o dveh poletih v zvezi z letaloma, ki sta leta 2002 pristali na ozemlju Združenega kraljestva, med tem ko sta v okviru izrednih izročitev ZDA prevažali dva zapornika; oblikovanje seznama sumljivih letov, poslanega oblastem ZDA, od katerih so zahtevali izrecna zagotovila, da ni šlo za izročitve, in izjave predsednika vlade v zvezi s tem,
 - odločitev poljskega predsednika vlade, da tožilcem izroči dokumente o Ciinih letih in zaporih, in ugotovitve poljskega državnega tožilca, da je Cia za svoje lete več kot desetkrat uporabila letališče Szymany, kar potrjuje ugotovitve odbora TDIP,
 - objava dokumentov v španskem časniku El Pais z novimi informacijami glede Ciinih letalskih prevozov zapornikov v Španiji v času Aznarjevega mandata, ki jih je potrdil

¹ Sprejeta besedila, P6_TA-PROV(2009)0045.

nekdanji minister za zunanje zadeve,

- nove informacije o Ciinih letalskih prevozih zapornikov na Portugalskem v času Barrosovega mandata, ki jih je podal minister za zunanje zadeve,
 - zahteve nekaterih vlad, da se informacije v zvezi s preiskovanjem izročitev obravnavajo kot državna tajnost, na primer v Italiji, kjer je sojenje o izročitvi Abu Omarja prekinjeno, dokler ustavno sodišče ne izreče sodbe o legitimnosti uporabe instrumenta državne tajnosti,
- C. ker je evropski komisar za pravosodje, svobodo in varnost 3. februarja 2009 v Evropskem parlamentu izjavil, da je sprejel številne ukrepe za izvajanje priporočil Parlamenta, vključno s pisnimi prošnjami poljskim in romunskim oblastem, naj razkrijejo vso resnico o domnevnem obstoju skrivnih zaporov na njihovem ozemlju, in z izdajo sporočila, v katerem predlaga nove ukrepe za civilno letalstvo,
- D. ker izredna izročitev in skrivno pridržanje nista v skladu z mednarodnim pravom o človekovih pravicah, konvencijo OZN proti mučenju, Evropsko konvencijo o človekovih pravicah in Listino o temeljnih pravicah in ker tudi oblasti ZDA trenutno pregledujejo obe praksi,
- E. ker so ameriške oblasti osebe, ugrabljene v nekaterih državah članicah v okviru programa izrednih izročitev, v zaliv Guantanamo ali druge države prepeljale na vojaških ali Ciinih letih, pri čemer so letala pogosto preletela ozemlje EU in v nekaterih primerih celo opravila vmesni postanek v nekaterih državah članicah EU; ker so osebe, prepeljane v tretje države, mučili v lokalnih zaporih,
- F. ker so nekatere države članice od ameriških oblasti zahtevale izpustitev in vrnitev oseb, ki so bile izredno izročene in imajo državljanstvo katere od držav članic ali pa so pred tem bivale na njihovem ozemlju; ker so imeli uradniki nekaterih držav članic dostop do zapornikov v Guantanamo ali drugih centrih za pridržanje in so jih tudi zaslišali, da bi preverili obtožnice, ki so jih proti njim vložile ameriške oblasti,
- G. ker je iz poročila Evropskega parlamenta in poznejših dogodkov razvidno, da je bilo več držav članic EU vpletenih, ko sta Cia in ameriška vojska nezakonito pridržali in/ali prevažali zapornike v Guantanamo in skrivne zapore, katerih obstoj je predsednik Bush priznal, oziroma so pri tem aktivno ali pasivno sodelovale, kakor dokazujejo nekatere nedavno razkrite informacije v zvezi z odobritvami ameriških prošenj za prelete in informacije vlad o skrivnih zaporih, razvidno pa je tudi, da države članice EU nosijo določen delež politične, moralne in pravne odgovornosti za prevoz in pridržanje oseb v Guantanamo in drugih skrivnih centrih za pridržanje,
- H. ker je senat ZDA ratificiral sporazum med EU in ZDA o izročitvah in vzajemni pravni pomoči, ki so ga ratificirale vse države članice razen Italije,
- I. ker odredbe predsednika Obame z 22. januarja 2009 pomenijo velik korak naprej, vendar vprašanja skrivnih zaporov in ugrabitev ali mučenja ne obravnavajo v celoti,
1. obsoja neukrepanje držav članic, Sveta in zlasti visokega predstavnika za skupno zunanjo

in varnostno politiko Javier Solana, saj do zdaj še niso uspeli razjasniti dejstev glede programa izrednih izročitev ali izvršiti priporočil Parlamenta; obžaluje, da je Svet na zasedanju 3. februarja 2009 Parlamentu ponudil tako nezadovoljive odgovore;

2. poziva države članice, Komisijo in Svet, naj v celoti izvedejo priporočila iz poročila Evropskega parlamenta o domnevni uporabi evropskih držav za prevoz in nezakonito pridržanje ujetnikov s strani obveščevalne agencije Cia in naj pomagajo odkriti resnico, tako da začnejo preiskave ali sodelujejo s pristojnimi organi, vključno z organi OZN in Sveta Evrope, da razkrijejo in zagotovijo vse pomembne informacije, in da zagotovijo parlamentarni nadzor nad dejavnostmi tajnih služb; poziva Svet, naj razkrije vse pomembne informacije o pogajanjih z organi ZDA v okviru delovne skupine o javnem mednarodnem pravu (COJUR);
3. poziva Združene države Amerike in Evropsko unijo, naj v okviru mednarodnega sodelovanja okrepi čezatlantski dialog o novem, skupnem pristopu k boju proti terorizmu, ki bi temeljil na skupnih vrednotah, kot je spoštovanje mednarodnega prava o človekovih pravicah, demokracije in načel pravne države;
4. meni, da so sporazumi med EU in ZDA o izročitvah in vzajemni pravni pomoči pomembno orodje za zakonit kazenski pregon in pravosodno sodelovanje v boju proti terorizmu; zato izraža zadovoljstvo, da je senat ZDA ratificiral te sporazume, in Italijo poziva, naj čim prej stori enako;
5. pozdravlja dejstvo, da je predsednik Obama izdal tri odredbe o zaprtju centra za pridržanje v Guantanamo, odpravi sojenja pred vojaškimi komisijami, zaustavitvi mučenja in zaprtju skrivnih zaporov v tujini;
6. da vseeno obstajajo nekatere dvoumnosti glede delne ohranitve sistema izročitve in skrivnih objektov za pridržanje; zato znova poziva k zaprtju in prepovedi uporabe vseh drugih skrivnih centrov za pridržanje, ki jih neposredno ali posredno upravljajo organi ZDA na ameriškem ozemlju ali v tujini; opozarja, da je skrivno pridržanje samo po sebi huda kršitev temeljnih človekovih pravic;
7. znova poudarja, da je v skladu s členom 14 konvencije OZN proti mučenju vsaka žrtev mučenja upravičena do odškodnine in ima izvršljivo pravico do poštene in ustrezne odškodnine;
8. pozdravlja prihodnji obisk evropskega komisarja za pravosodje, svobodo in varnost, češkega predsedstva in koordinatorja EU za boj proti terorizmu v ZDA ter poziva predstavnike EU, naj s sogovorniki razpravljajo o izrednih izročitvah in skrivnih centrih za pridržanje, saj gre za hude kršitve mednarodnega in evropskega prava o človekovih pravicah;
9. poziva Evropsko unijo, države članice in oblasti ZDA, naj v celoti raziščejo in razjasnijo zlorabe in kršitve mednarodnega in nacionalnega prava o človekovih pravicah, temeljnih svoboščin, prepovedi mučenja in slabega ravnanja, prisilnih izginotij ter pravice do poštenega sojenja, ki so se zgodile v okviru vojne proti terorizmu, da se poišče odgovorne za skrivne centre za pridržanje, tudi za Guantanamo, in program izrednih izročitev, in da se zagotovi, da se take kršitve v prihodnje ne bodo ponovile in da bo boj proti terorizmu

potekal brez kršitev človekovih pravic, temeljnih svoboščin, demokracije in načel pravne države;

10. zahteva imenovanje stalnega poročevalca Evropskega parlamenta, ki bo odgovoren za preiskovanje vseh morebitnih novih dokazov o programu izrednih izročitev in ocenjevanje izvajanja priporočil Evropskega parlamenta;
11. poziva Komisijo in Svet, naj po obisku delegacije EU v ZDA poročata Evropskemu parlamentu o izvajanju sporazumov o vzajemni pravni pomoči in izročitvah ter o sodelovanju EU in ZDA na področju boja proti terorizmu, ob čemer mora biti zagotovljeno spoštovanje človekovih pravic, tako da bo pristojni odbor ta vprašanja lahko obravnaval v svojem poročilu, ki bo med drugim temeljilo tudi na odstavku 232 poročila začasnega odbora TDIP;
12. naroča svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, visokemu predstavniku za skupno zunanjo in varnostno politiko, koordinatorju EU za boj proti terorizmu, parlamentom držav članic, generalnemu sekretarju zveze NATO, generalnemu sekretarju in predsedniku parlamentarne skupščine Sveta Evrope, generalnemu sekretarju OZN ter predsedniku in kongresu Združenih držav Amerike.